

སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་ལྷན་ལུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཐར། – Buddha's biography ཆོག་གསུང་། – Vocabulary

shutterstock.com · 433328899

ཨང	ཆོག་གསུང་།	དཔེར་བརྗོད།
A1	<p>སྟོན་པ།</p> <p>the Founding Teacher (lit. the one who shows)</p>	<p>1. སྟོན་པ་ལ་བྱེ་རོལ་པའི་སྟོན་པ་དང་ནང་པའི་སྟོན་པ་གཉིས་ཡོད་རེད། As for the teachers, there are the non-Buddhist teachers and Buddhist teachers.</p> <p>2. བྱེད་རང་གི་རང་སྦྱང་དེ་ང་ལ་ཅིག་སྟོན་དང་། Show me your homework. (as a verb)</p>
A2	<p>རྣམ་ཐར།</p> <p>biography, hagiography (lit. [story of a person's] complete liberation)</p>	<p>སྐྱེ་བོ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་ཆོ་ཉ་ལས་པའི་སྟོན་པོ་ཡོད་རེད། Holy beings' biographies are so interesting.</p>
A3	<p>གསར་གཏོད་མཛད་མཁན།</p> <p>founder, inventor, initiator (H)</p>	<p>སྟོག་ཁྲད་གསར་གཏོད་མཛད་མཁན་[Charles Babbage] རེད། Charles Babbage is the inventor of the computer (i.e. invented the computer).</p>

A4	<p>ལྷག་ཙམ།</p> <p>a little more than...</p>	<p>ངས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ནང་ཆོས་སྦྱང་བ་ཡིན།</p> <p>I studied Buddhism for a little over 20 years.</p>
A5	<p>ལུམ്ബི་ནི།</p> <p>Lumbini</p>	<p>ཁྱེད་རང་ལུམ്ബི་ནི་ལ་གནས་སྐོར་པེབས་སྤྱང་ཡོད་པས།</p> <p>Have you been on pilgrimage to Lumbini?</p>
A6	<p>སྐྱབ་ལྷམས་པ།</p> <p>to be born, to take birth (H)</p>	<p>ལུམ്ബི་ནི་སངས་རྒྱུ་སྐྱབ་ལྷམས་སའི་གནས་རེད།</p> <p>Lumbini is the birthplace of the Buddha.</p>
A7	<p>དོན་ཀུན་གྲུབ་པ།</p> <p>Siddharta</p> <p>(lit. the one who has accomplished all aims)</p>	<p>དོན་ཀུན་གྲུབ་པ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་སངས་མ་རྒྱུ་པའི་སྟོན་གྱི་མཚན་རེད།</p> <p>Siddhartha was the Buddha Bhagavan’s name before he attained enlightenment.</p>
A8	<p>མཚན་གསོལ་བ།</p> <p>to be given a name (H)</p>	<p>མཚན་གསོལ་བ་ཟེར་ན་མིང་བཏགས་པ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད།</p> <p>“To confer a name” means to name [something or someone].</p> <p>སྐྱེ་བོ་དམ་པ་དེ་ཚོ་ལ་ཞེ་སའི་ཐོག་ནས་མིང་བཏགས་དུས་མཚན་གསོལ་བ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད།</p> <p>When holy beings are given a name, in respectful terms it is called “to confer a name”.</p>
B1	<p>ཟས་གཙང་མ།</p> <p>Śuddhodana</p> <p>(lit. clean food)</p>	<p>སྦྱིར་བཏང་ཟས་གཙང་མ་ཟེར་ན་ཁ་ལག་གཙང་མ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད།</p> <p>ཡིན་ནའི་སྐབས་འདི་ལ་སངས་རྒྱུ་ཤུག་ཐུབ་པའི་ཡབ་གྱི་མཚན་རེད།</p> <p>Usually, the word “Śuddhodana” means “clean food”.</p> <p>However, in this context, Śuddhodana is Sakyamuni Buddha’s father’s name.</p>

B2	སྐྱུ་འབྲུལ་མ། Maya (lit. illusory display)	སངས་རྒྱུ་ཤུག་ཐུབ་པའི་ཡུམ་གྱི་མཚན་ལ་སྐྱུ་འབྲུལ་མ་ཞུས་ཀྱི་ཡོད་རེད། Shakyamuni Buddha's mother is called the Goddess Maya.
B3	འབྲུངས་ས། (H) birth place, place of birth	ཁྱེད་རང་གི་འབྲུངས་ས་ག་པར་རེད། Where were you born?
B4	ས་ཁྱོད་གས། area, region	དེང་སང་ས་ཁྱོད་གས་ག་པར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནའི་དྲ་རྒྱ་ཡོད་རེད། Nowadays wherever ones goes, there is internet.
B5	སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གོ་འཕང་། the state of Buddhahood, the level of Buddhahood	སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག། For the benefit of all sentient beings, may I reach the state of Buddhahood.
B6	ཐོབ་པ། to attain, to achieve	ད་ལོ་འཇམ་གླིང་གི་སློལ་འཁྱུར་བསྟུར་གྱི་རྒྱལ་ཁ་དེ་སུ་ལ་ཐོབ་པ་རེད། ཡར་ཐོན་ཁོ་རྒྱལ་ཐོབ་པ་རེད། Who won the football world cup this year ? Argentina did.
B7	རྒྱལ་པོའི་ཁབ། king's palace, king's residence	རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཟེར་ཡག་དེ་ཐོན་མ་སངས་རྒྱུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་གླིང་པོའི་སྐབས་ཡོད་སའི་གྲོང་ཁྱིམ་ཀྱི་མིང་རེད། At the time of the Buddha, Rajagriha was the name of the town where the palace of King Bimbisara was.
C1	སྤྱན་མོང་གི་རིག་གནས་བཞི། the four traditional sciences	སྤྱན་མོང་གི་རིག་གནས་བཞི་དེ་བཟོ་རིག་པ། སྐྱ་རིག་པ། གསལ་བ་རིག་པ། གཏུན་ཆོག་གི་རིག་པ་བཅས་རེད། The four traditional sciences are arts, poetry and grammar, medicine and logic.

C2	སྒྱུ་རྩལ། art, craft	བཀྲིས་རི་མོའི་སྒྱུ་རྩལ་ཐོག་ལ་མཁས་པ་རེད། བཀྲིས་རི་མོའི་སྒྱུ་རྩལ་ཐོག་ལ་མཁས་པ་རེད། Tashi is an expert in the art of drawing.
C3	བྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ། Philosophical tenets of the “outsiders” [i.e. non-Buddhist schools]	ང་ཚོས་བྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཏྲོག་ཙམ་ཤེས་ན་ཡག་པོ་འདུག། It is good for us to know a little about non-Buddhist philosophy.
C4	རབ་ཏུ་འབྱུང་བ། to become a monk [lit. thoroughly arise]	རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཟེར་ན་ཁ་སྐད་ནང་ལ་གྲ་བའམ་ཨ་ནི་བྱས་པ་ཟེར་གྱི་ ཡོད་རེད། Ordination in everyday language refers to becoming a monk or a nun.
C4	དམ་པའི་ཆོས། the sacred Dharma	མི་ཚེ་འདི་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཡག་པོ་ཅིག་བྱེད་དགོས་རེད། In this life, it is important to practice Dharma well.
C5	སྒྲུབ་པ། to practice, to accomplish	སྐྱེ་བོ་དམ་པ་མང་པོས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཞེ་དྲགས་གནང་གི་ཡོད་རེད། Many holy beings train a lot in meditational practices.
C6	དོ་རྩེ་གདན། Bodhgaya, Vajrasana [lit.diamond seat]	དོ་རྩེ་གདན་སངས་རྒྱས་བཙུགས་པའི་ལུང་ལ་འདས་སངས་རྒྱས་སའི་གནས་རྩ་ཆེ་ ཤོས་ཅིག་རེད། Bodhgaya is a sacred place where the Buddha Bhagavan attained enlightenment.
C7	སངས་རྒྱས་པ། to attain buddhahood, to get enlightened	ངས་ཉིན་མ་རྟག་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མགྱོགས་པོ་སངས་རྒྱས་ པར་ཤོག་ཟེར་སྟོན་ལམ་རྒྱག་གི་ཡོད། I pray everyday, for sentient beings to quickly reach enlightenment.

C8	ལྷ་ར་ན་སི། Varanasi	ལྷ་ར་ན་སི་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སྐོར་སའི་གནས་རེད། Sarnath is the place where the Buddha turned wheel of Dharma on the Four (Noble) Truths.
D1	རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས། Deer Park, Mrigadava (now Sarnath)	རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་ཟེར་ན་རྩ་བ་མཐུན་གྱི་རི་སྐྱེས་སློབ་ཆགས་ཡོད་སའི་ཤིང་ནགས་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། Deer Park means the forest where herbivore creatures graze.
D2	འཁོར་ལྗེ་ལྔ་བཟང་པོ། retinue of the Five Excellent Disciples	འཁོར་ལྗེ་ལྔ་བཟང་པོ་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་པོ་གསུང་སའི་གཏུལ་བྱ་རེད། The Five Excellent Disciples are the students to whom the Buddha first taught the Four (Noble) Truths.
D3	ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ། the three consecutive turnings of the Wheel of Dharma	སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གསུང་པའི་དང་པོ་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར། གཉིས་པ་བཀའ་བར་པ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར། གསུམ་པ་བཀའ་མཐུན་མ་ལེགས་ཕྱེའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་པོ་དེ་རེད། The three consecutive turnings of the Wheel of Dharma by the Buddha are as follows: the first is Wheel of Dharma of Four Noble Truths, the second is the Wheel of Dharma of the Absence of Characteristics and the last one is the Wheel of Dharma of Excellent Discrimination.
D4	དགོངས་པ་རྫོགས་པ། to pass away, to die (H) (lit. to fulfill one's intent)	ལོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་སྔོན་ལ་བཀྱིས་ཀྱི་དུ་ལགས་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་རེད། A few years ago, Tashi's father passed away.

D5	<p>བཅོམ་ལྷན་འདས། Bhagavan, Transcendent Victor, Blessed One</p>	<p>བཅོམ་ལྷན་འདས་ཟེར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་ཅིག་རེད། Bhagavan is one name used for the Buddha.</p>
D6	<p>ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་། The Greater and Lesser Vehicles</p>	<p>ནང་ཚས་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་རེད། Buddhism has the two : Greater and Lesser Vehicles.</p>
D7	<p>ལྷ་མཚོག་གྲོང་། Kushinagar</p>	<p>ལྷ་མཚོག་གྲོང་དེ་སངས་རྒྱས་ལྷ་མཚོ་ལས་འདས་སའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མིང་ རེད། Kushinagar is where the Buddha passed into paranirvana.</p>
D8	<p>ལྷ་མཚོ་ལས་འདས་པ། to pass into Nirvana, to pass beyond sorrow</p>	<p>ལྷ་མཚོ་ལས་འདས་པ་ཟེར་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། Paranirvana means to attain liberation.</p>